

Understanding governance

Het favoriete boek van Caren van Egten

Maandelijks beschrijft een lezer van 'de Accountant' die ene vakinhoudelijke publicatie die hem of haar het meest heeft beïnvloed of dat managementboek dat in het geheugen staat gegrift.

**Deze maand: Caren van Egten, hoogle-
raar management control & bestuurlijke
informatieverzorging aan de Vrije
Universiteit Amsterdam en vice president
Public & Health bij Capgemini
Consulting.**

De vraag op welke wijze wij onze samenleving willen inrichten dringt zich de laatste jaren steeds vaker op. Ook tijdens de kabinetsformatie, staat de vraag naar het toekomstig samenlevingsideaal centraal. Volgens Rinnooy Kan en Van Lieshout (de Volkskrant, 13 januari 2007) staat onze samenleving op een keerpunt; van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij. Zorgen voor wordt investeren in, op zoek naar nieuwe vormen van solidariteit. Deze ontwikkeling gaat gepaard met discussies over en vormgeving van nieuwe organisatie- en toezichtmodellen inclusief de vraag naar wie, waarom, waarin en met welke verantwoordelijkheden. Van wie zijn de woningbouwcorporaties? Hoe staat het met de invloed van de aandeelhouders. Wat is de invloed en de inzet van de burger in zijn of haar eigen wijk, dorp, stad. De discussie over governance in de zeer brede betekenis van het woord.

Inmiddels zijn er veel boeken, vanuit politicologische, juridische, sociaalwetenschappelijke

invalshoek geschreven over governance: een bestuurlijke ontwikkeling die zich in alle westerse landen voordoet. Ook vanuit de bedrijfs-economische invalshoek, met name over de samenhang met 'new public management'. Bekend zijn de verhandelingen over het brede scala van gedragscodes. Ik kies voor *Understanding governance* van R.A.W. Rhodes omdat het zo helder het verband van al die verschillende invalshoeken aangeeft vanuit een brede, bestuurlijke oriëntatie.

Het boek behoort tot de standaardwerken van de politicologische governance-stroming. Het geeft antwoord op de vraag: Hoe richten wij de samenleving in? Decentralisatie, privatisering, deregulering en 'new public management' zijn verschijningsvormen van een nieuw denken over de staat. Gevolg daarvan is dat op decentraal niveau een veelheid van instellingen grotere bevoegdheden krijgt en neemt om maatschappelijke problemen op te lossen. Rhodes noemt netwerkstructuren het wezen van governance. Dit als tegenhanger van government oftewel overheidsregulering en overheidsingrijpen. Hij spreekt over 'self organizing, interorganizational networks'. Maatschappelijke instellingen als scholen, welzijnsinstellingen en ziekenhuizen worden geacht vanuit eigen kracht en professionaliteit maatschappelijke problemen met elkaar op te lossen. Dit vereist grote vrijheid van handelen. In de Nederlandse context zou dat weer leiden tot grote inspecties van de centrale overheid. Rhodes waarschuwt voor de *regulatory state*. De rol van de centrale overheid dient zich

FOTO: SIMONE VAN ES

volgens hem te houden aan *steering, not rowing*. Overheid en burgers op zoek naar een nieuw evenwicht tussen eigen en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Een boek voor wie zich wil laten inspireren in zijn of haar denken over publieke en maatschappelijke organisaties. *Understanding Governance*, R.A.W. Rhodes, Open University Press, McGraw-Hill Education, ISBN 0 335 19727 2.

Favoriet algemeen

De overkant van de rivier van Jan Siebelink.

Tegen de achtergrond van de ontwikkelingen in Nederland gedurende de twintigste eeuw én tegen de achtergrond van het o zo mooi beschreven Hollandse landschap staat op een bijzonder mooie wijze zijn moeder centraal; een sterke vrouw die weet wat zij wil en het ook doet.

Van de bibliotheek: Handige tips

Aanrader is natuurlijk om even de tijd te nemen de korte handleiding op de homepage van de online catalogus te lezen.

Mocht je daar nog niet aan toegekomen zijn volgen hier alvast een paar handige tips:

- Op zoek naar alleen tijdschriftartikelen, scripts of alleen die documenten waarvan een link naar de volledige tekst is opgenomen dan kun je gebruikmaken van zoekveld 'type publicatie'. Het lijstje met de verschillende

mogelijkheden kun je zien door op het pijltje te klikken. Je moet dan wel zoeken met behulp van het 'uitgebreid zoeken'-scherm.

- Waar het auteursrechtelijk is toegestaan, bieden wij ook de link aan naar de volledige tekst van het document. De documenten breiden gestaag uit dus in combinatie met de termen uit de NIVRA-thesaurus vind je snel relevante documenten.

- Op zoek naar documenten van een bepaalde instelling of organisatie dan kun je dat aangeven in het veld 'corporatieve auteur'.
- Met verschillende onderwijsinstellingen hebben wij al collectieve overeenkomsten afgesloten. Lijkt dit iets voor jouw instelling, neem contact met ons op en wij komen de mogelijkheden van KIC 2.0 graag presenteren.

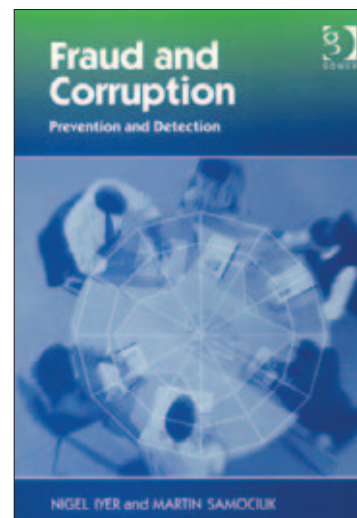
Opvolging in familiebedrijven

Dat de vergrijzing leidt tot een golf aan over te nemen familiebedrijven, is bekend. Bekend is ook dat ongeveer dertig procent van deze overnames mislukt. "Waar bij de verkoop accountants, juristen en fiscalisten in de rij stonden om de overname te begeleiden, werd het na de overname stil om ons heen", typeert Van Deudekom de gebruikelijke situatie, op basis van haar eigen ervaring als opvolger. Veel publicaties over dit onderwerp richten zich dan ook vooral op de mislukkingen. Toch is dit boek geen klaagzang op wat er allemaal mis kan gaan. De auteurs kiezen bewust voor de zeventig procent bedrijven waar de overname wel lukt. Wat doen deze opvolgers, hoe hebben ze zich voorbereid, hoe gaan ze om met de vorige eigenaren? Allemaal zeer praktische en cruciale factoren. Dit alles mede aan de hand van de concrete ervaringen van (soms bekende) ondernemers als Peer Swinkels (Bavaria) en Reynier van Bommel (van de Van Bommel-schoenen). *Zit het in de familie? Opvolgers in het familiebedrijf*, Lonneke van Rees & Claudia van Deudekom, Scriptum, ISBN 90 5594 485 8

Commissaris op bestuurdersstoel

Wat is de rol van commissarissen tijdens grote veranderingen bij de onderneming waar ze toezicht houden? Tijdens zulke omvangrijke operaties is er sprake van rolvervaging tussen commissarissen en bestuurders, concludeert organisatieadviseur en wetenschapper Stefan Peij in dit boek. Dit op grond van casestudies bij NS en Wolters Kluwer en een aantal gesprekken met topcommissarissen. Het boek is de handelsuitgave van zijn proefschrift, met de daar onvermijdelijk bij behorende doorwrochte aanpak en uitwerking. Toch benadrukt Peij dat het boek uitdrukkelijk ook is bedoeld voor anderen dan wetenschappers en studenten, met name ook commissarissen en bestuurders in de praktijk. Een hoofdconclusie is dat succesvolle samenwerking tussen beide functionarissen goed mogelijk is en vraagt om 'subtiele vormen van bijsturing'. Het formele instrumentarium van commissarissen behoeft geen aanpassing, de nadruk moet liggen op verdere ontwikkeling van zijn vaardigheden. *Commissaris op de bestuurdersstoel*, dr. Stefan C. Peij, Van Gorcum, ISBN 90-232-4139-8

Twee fraudeboeken in één

Bedrijfsbestuurders staan onder grote druk van stakeholders om te zorgen dat fraude en corruptie binnen de organisatie worden voorkomen. Steeds grotere druk zelfs, zoals ook accountants weten. Eigenlijk druk van 'het publiek' als geheel. Als reactie krijgt het shewen dat aan alle regels is voldaan, en dat mooie principes hoog in het vaandel worden gevoerd, nogal eens de overhand boven het daadwerkelijk aanpakken van het probleem zelf. Fraude en corruptie blijven voor veel ondernemingen een stevige bron van risico. Iyer en Samociuk, oprichters van de Hibis Group consultantsfirma, reiken in dit boek de instrumenten aan voor een effectief anti-fraude en corruptieprogramma. Opvallend is dat dit eigenlijk twee boeken in één zijn. Wie het boek omkeert en aan de andere kant begint, treft een als corporate thriller geschreven, realistisch aandoend verhaal over hoe een fraude zich kan ontwikkelen en welke signalen daar over kunnen worden opgepikt.

Fraud and Corruption, Nigel Iyer en Martin Samociuk, Gower, ISBN 10: 0566089999

Publicaties online

Hier vindt u een selectie van recente, via internet gepubliceerde uitgaven.

IFAC Handbook

2007 Handbook of international auditing, assurance, and ethics pronouncements (IFAC)
www.nivra.nl/Nieuws/ifac-handbook-140207.htm

Gesegmenteerde informatie

IFRS 8 disclosure checklist (Deloitte)
www.nivra.nl/Nieuws/iasplus20070208.htm

Verwijderingsverplichtingen

RJ-Uiting 2007-1: 'Richtlijn inzake de verwerking van verwijderingsverplichtingen in de jaarrekening' (RJ)
www.nivra.nl/Thema's/Externe-Verslaggeving/R-Uiting-1-verwijderingsverplichting.htm

Baten- en lastenselsel

Accrual accounting in the public sector (FEE)
www.nivra.nl/Nieuws/fee20070201.htm

Cultural governance

Code cultural governance
www.nivra.nl/Nieuws/ar20070201.htm